

Ik ben Marissia Koster ondernemer Zaanse Schans.

Vorige week kreeg mijn partner een hartinfarct. Zoiets zet alles even stil.

Het maakt je scherp op wat echt telt: liefde, verbondenheid, zorg voor elkaar.

En ook: dat wat we opbouwen, nooit alleen doen. Alles is met elkaar verbonden.

Ik deel dit, omdat het raakt aan waarom ik hier vandaag spreek.

Samen met mijn compagnon Marga ben ik ondernemer op de Zaanse Schans – bij de Orse Ket en het Bakkerijmuseum.

We begonnen in crisistijd, zonder zekerheid, zonder vangnet.

De eerste jaren haalden we geen salaris uit ons werk. Alles ging terug het bedrijf in.

We bouwden voort uit overtuiging, gedreven door liefde voor deze plek: haar erfgoed, haar energie, haar betekenis.

Tijdens corona verloren we bijna alles.

We moesten medewerkers ontslaan die jaren met ons meebouwden.

Niet uit keuze, maar uit noodzaak.

En toch bleven we – omdat we geloven dat erfgoed ook in moeilijke tijden gedragen moet worden.

Dus Nee we zijn geen miljonair.

We ontwikkelde Zaanse zepen op basis van cacao biologisch en Vegan

Om het ambacht van zeepzieden te kunnen laten herleven.

Onze producten liggen ook in het Zaanse museum en bij de vvv Zaanstore ook hebben we een eigen lijn zepen voor de specerijen molen ontwikkeld en gemaakt. En die samenwerkingen zijn altijd heel prettig gegaan.

We zijn ook een erkent stage bedrijf voor jongeren worden breed opgeleid en leren ook hun talen.

En werken ook samen met stichting Odion waar door mensen met een beperking onze wikkels worden gestempeld niet omdat ze voor ons de hele productie voorzien we doen het ook zelf maar om een activiteit aan te bieden regelmatig komen ze ook langs op uitnodiging van ons om van De Zaanse Schans te genieten ze zijn super trots op hun werk

Onze plek staat dus niet opzocht zelf

Ze is verweven met zo veel meer o.a medewerkers, leveranciers, ov, hotels b en b horeca ondernemers in de stad en meer enc

Er is een groot netwerk van mensen dat deze plek leeft en draagt

De Zaanse Schans is een levend systeem.

Een samenhangend geheel van mensen, geschiedenis, ambacht, bezoekers en bewoners.

Verander je iets aan de ene kant, dan beweegt het geheel mee.

Dat vraagt om bewustzijn. En om besluiten die passen in het grotere verband.

Wat ik nu zie, is dat die samenhang onder druk staat.

Er is veel ruis.

Alsof iedereen losse steentjes probeert te verleggen, zonder gezamenlijke richting.

En als beleid wordt gemaakt zonder bedding in het systeem, raakt het uit balans.

Wat me zorgen baart, is het voorstel voor een hek met een toegangsprijs van €17,50.

Een hek sluit af – letterlijk én symbolisch.

Het verbreekt de openheid en ontmoeting die juist zo kenmerkend zijn voor de Schans.

Maar een hek lost niets op.

Het maskeert wat we niet willen aankijken: dat we samen moeten dragen.

Samen moeten bouwen aan wat we willen behouden.

En hier gebeurt iets wat dieper snijdt:

we sluiten mensen uit. Niet tijdelijk, maar structureel.

Onze vaste klanten uit heel Nederland. mensen met minder middelen, lokale betrokkenen – ze verdwijnen uit beeld.

En als delen van een systeem verdwijnen, raakt het geheel uit evenwicht. Dan gaat het wringen.

En met hen verdwijnt ook iets anders:

de historische verbinding.

De vanzelfsprekende band tussen erfgoed en gemeenschap.

Haal je mensen uit het verhaal, dan vervaagt het verhaal zelf.

Dan wordt geschiedenis stil – en uiteindelijk leeg.

Liefde voor ambacht, historie en cultuur is voor iedereen.

Alsof waardering alleen hoort bij wie het kan betalen?

Dat idee is niet alleen onrechtvaardig – het is systemisch gevaarlijk.

Want als we erfgoed beperken tot wie het zich kan veroorloven, verliezen we wat het werkelijk waardevol maakt:

dat het van ons allemaal is.

De Zaanse Schans is geen bezit van enkelen.

Het is een gedeelde publieke erfgoedplek.

Haar waarde ligt juist in de toegankelijkheid – voor iedereen.

Zeker in een tijd van snelle verandering is het van belang dat we zorg dragen voor wat ons verbindt.

Want straks blijft er misschien alleen nog een boekje over.

Laat de Zaanse Schans geen gesloten gebied worden,
maar een open plek die leeft – ook voor volgende generaties.

Een plek waar we trots op mogen zijn.

Een plek met betekenis, met bestaansrecht.

Laat de Zaanse Schans geen gesloten gebied worden,

Maar voor altijd open – ook voor de volgende

Generatie.

Alstublieft kijk breder betrek de hele Zaanse Schans

Gebruik de revier en vervoer als verdienmodel voor de gemeente

Betrek ook jonge creatievelingen ondernemers bij die plannen. En laten we samen om de tafel met alle partijen.

Laten we de Zaanse Schans koesteren en open houden– met ons hart en ziel.

Dank u wel